

ശ്രീമതിം രാണയം.

ഗതകർമ്മം

ചേലനാട്ട് അച്ചുതമേനോൻ ബി. ഏ.,

PUBLISHED BY

V. N. NAIR,

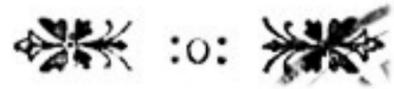
KAMALALAYA PRESS,

OTTAPALAM.

Price 5 Annas.

ശ്രീമതീഭരണായം.

ഗതകർമ്മം

ചേലനാട്ട് അച്ചുതമേനോൻ ബി. ഏ.,

PUBLISHED BY

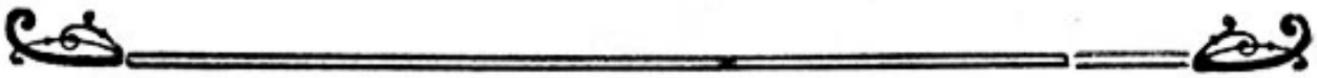
V. N. NAIR,

KAMALALAYA PRESS,

OTTAPALAM.

Price 5 Annas.

PRINTED AT
THE KAMALALAYA PRESS,
OTTAPALAM.

1933

ആമുഖം

മദിരാശി 'മലയാളീക്രമി'ലെ ഭാരവാഹികളിൽ ഒരാളായിരുന്ന കാലത്ത് ഓണോഘോഷം പ്രമാണിച്ച് വല്ല നാടകങ്ങളോ, പ്രഹസനങ്ങളോ, അഭിനയിപ്പിക്കുവാൻ നാരംഭിക്കുമ്പോഴെല്ലാം മലയാളഭാഷയിൽ ഏതൽപ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള ദാർദ്ര്യം എനിക്ക് അനുഭവപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെ നിവാരണത്തിനായി എന്തെങ്കൊണ്ട് കഴിയുംവിധം പരിശ്രമിക്കേണമെന്നുള്ള മോഹത്തിന്റേയും, അതാതുഘട്ടങ്ങളിൽ നേരിട്ടിരുന്ന അത്യാവശ്യത്തിന്റേയും ഫലമായി പല പ്രഹസനങ്ങളും ഞാനെഴുതുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ മിക്കതിന്റേയും അരങ്ങേറാത്തതിന്നിപ്പറമുള്ള ആയുസ്സ് എന്റെ അമാന്തം കൊണ്ടുതന്നെ നഷ്ടമാവുകയാണ് പതിവ്. അഭിനയം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ ചിലർ ആവശ്യപ്പെടാറുള്ളതിനാൽ ചില പ്രഹസനങ്ങളുടെ കയ്യെഴുത്തുപ്രതികൾ അവരേയും ശരണം പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടാവണം. 'മാതൃഭൂമി'വകയായി ഓണം വിശേഷാൽ പ്രതികൾ അവതരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ചിലത് അതിൽ സ്ഥലം പിടിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ അതു വേണ്ടെന്നുവെച്ചപ്പോൾ പഴയ പതിപ്പുതന്നെ വീണ്ടും തുടന്നു.

എന്നാൽ എന്റെ ഗുണകാംക്ഷികളും ഭാഷാഭിമാനികളുമായ ചിലർ ഈ പതിവ് “പതി”യല്ലെന്നതോന്നുകയാൽ അവർ എന്റെ അമാന്തത്തിനെ തൈരുകൊണ്ട് തുടങ്ങി. ഞാനെഴുതിയ പ്രമേയങ്ങളുടെ കയ്യെഴുത്തുപ്രതികൾ അവർ ഇടക്കിടക്ക് അവശ്യപ്പെടുത്തുവാനുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അച്ചടിച്ചുവിട്ടാൽ പകർത്തണമെന്നും ചുരുങ്ങിയൊരു എണ്ണം ഞാനും സമാധാനിച്ചു. അങ്ങിനെ രണ്ടു പ്രമേയങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തു പുറത്താക്കിയതാണ് “അന്നം ഇന്നം” എന്ന പുസ്തകം. ഇന്നും അതിനുള്ള ആവശ്യക്കാർ കൂടിവരുന്നതുകൊണ്ട് എന്റെ വകയായ ഈ “പരിണയവും” ബഹുജനങ്ങൾക്ക് കൈയെടുക്കുവാനുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ്. പുസ്തകമാക്കുന്നതാണ്.

പുരാണകഥകളെ ആശ്രയിച്ച് നാടകനിർമ്മാണം ചെയ്യുക എന്നത് ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഇന്നും ഇന്നലെയും തുടങ്ങിയിട്ടുള്ളതല്ല. എന്നെ സംബന്ധിച്ചെടുത്തോളം ഇത് ഗണപതിക്കയ്യോണെന്നേയുള്ളൂ.

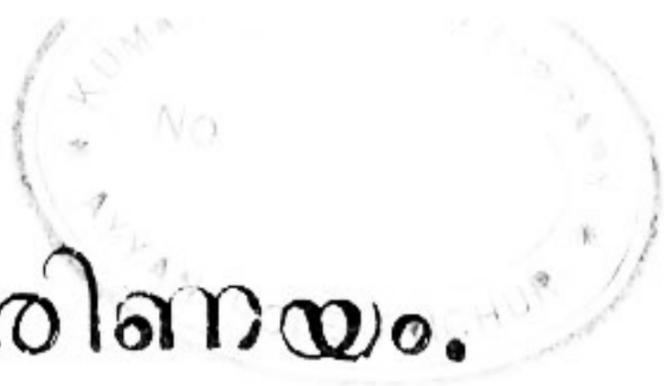
സംസ്കൃത നാടകലക്ഷണങ്ങളെ അനുസരിച്ചല്ല ഇത് എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. രസഭംഗം കൂടാതെ, രംഗ പ്രയോഗം തയ്യാറുള്ള ഒരു നാട്യപ്രബന്ധം എഴുതേണമെന്നു എനിക്കു ഉദ്ദേശമുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. അത് എത്രത്തോളം സഫലമായി

ട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് വായനക്കാർ തീർച്ചയാക്കേണ്ടതാകയാൽ എനിക്ക് ആ വിഷയത്തിൽ ഒന്നും പറയേണ്ടതായിട്ടില്ല.

മഹർഷിമാരെ “ശ്രംഗരിപ്പിച്ചത്” ഒരു മഹാപരാധമായി ആരും ഗണിക്കയില്ലെന്ന് എനിക്ക് പൂർണ്ണവിശ്വാസമുണ്ട്. പരാശരപ്രഭൃതികൾ ശ്രംഗാരവിമുഖന്മാരല്ലെന്നും, ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ സാധാരണന്മാർക്കുണ്ടാകാവുന്ന ക്ഷമ അവർക്ക് “വിഷയത്തിൽ” കാണാറില്ലെന്നും ഉള്ളതിലേക്ക് പുറംനോട്ടങ്ങളിൽ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ അസംഖ്യമുണ്ട്. എല്ലാംകൊണ്ടും അവർ പൂജ്യന്മാരും അസാധാരണന്മാരും തന്നെയാണ്. ശ്രീമതീചരിണയത്തിലും പാത്രങ്ങളുടെ സ്വഭാവഗതി പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇങ്ങിനെയൊരസാധാരണതപം പ്രതിഷ്ഠിതമായിക്കണ്ടേക്കാം. അത് ഇതിവൃത്തത്തിന് അനുകൂലമാകയാൽ ഒരു കുറുമായി കരുതേണ്ടതുമില്ല. കേരളനിവാസികളും, വിശിഷ്യ, റജുൺ, ബോംബേ എന്നീ വിദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന മലയാളികളും എന്റെ പ്രഹസനങ്ങളിൽ ഇതിന്നുമുമ്പ് പ്രത്യക്ഷമാക്കിയ വാത്സല്യം ഈ കൃതിയിലും അവർക്കുണ്ടാകേണമെന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് തല്ക്കാലം വിരമിക്കട്ടെ.

എന്ന്

ചേലനാട്ട് അച്യുതമേനോൻ.

ശ്രീമതീപരിണയം.

ഇന്ദ്രസഭ.

(ഇന്ദ്രൻ, യമൻ, വരുണൻ, അഗ്നി, ജയന്തൻ, അപ്സരസ്ത്രീകൾ, കാമദേവൻ, ഇവർ ഇതരകൊണ്ടു പ്രവേശിക്കുന്നു)

കാമദേവൻ :— പ്രാദാ! നാല്പത്തൊന്നുദിവസം മുമ്പ് ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള “ വിലാസോത്സവം ” ഇന്നിതാ അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങയുടെ ആജ്ഞയെ നിവ്ഹിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ അനുചോലം അശ്രദ്ധ കാണിച്ചിട്ടില്ല. കാണികളുടെ സന്തോഷത്തിനായി പലതരത്തിലുള്ള ഏല്പാടുകളും ഇറയയച്ചവൻ വെണ്ണയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്റെ രത്നങ്ങളെല്ലാം എത്രത്തോളം ഫലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അവിടുത്തെക്ക് അറിവുള്ള സംഗതിയാണല്ലോ. ഉത്സവം അവസാനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ, എന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഇനി ഇവിടെ ആവശ്യമില്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു് എന്നെ പോവാൻ അനുവദിക്കണം. ഭൂമിയിൽ എന്റെ കൃത്യങ്ങൾ പലതും ബാക്കിയാണ്.

ഇന്ദ്രൻ:— കാമദേവാ! ഈ ഉത്സവത്തിൽ കാണികളുടെ സന്തോഷത്തിനായി ഭവാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമങ്ങളെല്ലാം എത്രയും സഫലമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് മാത്രമല്ല, ദേവലോകത്തെവിടേയും ഈ ആഘോഷത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രശംസകൾ മാത്രമേ കേൾക്കാനുള്ളൂ. ദേവകളുടേയും മനുഷ്യരുടേയും ഹൃദയം കളിപ്പിക്കുവാൻ കാമദേവനുള്ള സാമർത്ഥ്യം ബ്രഹ്മാവിനാൽക്കൂടി പ്രശംസിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് കായ്കനിവഹണത്തെക്കുറിച്ചു പ്രത്യേകമായ ഒരു അഭിനന്ദനം ഭവാനാവശ്യമില്ല.

(ഈ ഘട്ടത്തിൽ നാരദൻ, പർവതൻ എന്ന രണ്ടു മഹർഷിമാർ പ്രവേശിക്കുന്നു). ഇതാ ഈ മംഗളാവസരത്തിൽ നമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കാനായ്കൊണ്ട് നാരദപ്രഭൃതികളും വന്നുചേർന്നിരിക്കുന്നു. ഭവാനെ അനുമാദിക്കാൻ ഇതിലും വിശിഷ്ടമായ ഒരു രംഗം വേറെ ഉണ്ടാവുമോ എന്നു സംശയമാണ്. അതിനാൽ “ചിലാസോത്സവം” സംബന്ധമായി പഞ്ചശരൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമങ്ങൾക്കെല്ലാം വെറും ഒരു സ്വസ്തിവാചകം ചൊല്ലിയാൽ മാത്രം അതൊരഭിനന്ദനമായിത്തീരമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. താങ്കൾക്ക് “സകലകലാവല്ലഭൻ” എന്നൊരു സ്ഥാനം ഞാൻ ഈ മഹാജനസമക്ഷം നൽകുന്നു. ഈ ഉത്സവത്തിന്റെ സ്മാരകമായി ഈ ഹാരവും അങ്ങേക്ക് സമ്മാനമായിരിക്കട്ടെ (എന്നു മാല ഇടിക്കുന്നു.) ഞാൻ

എപ്പോൾ സ്മരിക്കുന്നുവോ അപ്പോഴെല്ലാം ഇനിയും ദേവലോകത്തു് അങ്ങയുടെ സാന്നിദ്ധ്യമുണ്ടാകണം.

(ഇന്ദ്രൻ ഇരിക്കുന്നു.)

കാമദേവൻ:— ദേവേന്ദ്രന്റെ ആജ്ഞകൾ കാമൻ എപ്പോഴും ശിരസാ വഹിക്കുന്നതാണ്.

(മഹർഷിമാർ ക്ഷോഭിച്ചു ഘൃണേൽക്കുന്നു)

നാരദൻ:— (ആത്മഗതം) കാമദേവനെ പൂജിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലമായിത്തീർന്നുവോ ഈ ദേവലോകം! അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മഹർഷിമാരായ ഞങ്ങൾക്ക് ഇനി ഇവിടെ സ്ഥാനമില്ല. (ഇന്ദ്രനോടു്) ഞയോ ദേവോ ധിപതെ, കാമദേവരാധനക്ക് സാക്ഷ്യംവഹിക്കാനാണോ ഞങ്ങളെ ഇങ്ങോട്ടു ക്ഷണിച്ചത്? എന്നാൽ മഹർഷിമാരായ ഞങ്ങൾ അത്രത്തോളം അന്തസ്സാർമില്ലാത്തവരായി എന്നു അങ്ങ് ധരിച്ചത് അബദ്ധമായിപ്പോയി. കാമദേവനും, കാമനിഗ്രഹം ചെയ്ത യതീശപരന്മാരും ഒരേരംഗത്തിൽ ഇരിക്കേണ്ടവരല്ല. ഞങ്ങൾ ഇതാ പോകുന്നു.

കാമദേവൻ:— (വിചാരം) എന്നെ അപമാനിക്കാനായി ഇവർ വന്നപ്പോലെ ഇരിക്കുന്നു (വില്പ് കയ്യിലെടുത്ത്) എന്റെ ശരപ്രയോഗം ഇവരിലും ഫലിക്കുമോ എന്ന് നോക്കട്ടെ.

ശ്ലോകം.

കാമദേവൻ:—കാമപ്രഭാവം ഗ്രഹിതാതെ സമു
സാമപ്രധാനോത്തരവൃത്തിയാണുൻ-
കേമതപമാന്റിട്ടിവനെദൃഷ്ടിപ്പു—
കാമത്തിലീശതപവുമാടിടുന്നു.

അങ്കം 1.

രംഗം 1.

അംബരീഷന്റെ അരമന (ഒരു മുറി)

(അംബരീഷനും രാജ്ഞിയും മഞ്ചത്തിനേൽ ഇരു
ന്നുകൊണ്ട് പ്രവേശിക്കുന്നു).

അംബരീഷൻ:— പ്രിയേ! മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ പര
മോദ്ദേശം മോക്ഷമാണെങ്കിലും ഭൂമിയിൽ ജനിച്ചാൽ
പുരുഷാത്മങ്ങൾ സാധിക്കാതെ മരിക്കുന്നതു ജീവിത
ത്തിന്നു ഒരു ന്യൂനതയായിട്ടാണ് കരുതേണ്ടത്. നമ്മു
ടെ മകൾ ശ്രീമതിയുടെ സ്വഭാവഗതി എന്നു പല
പ്പോഴും ആശ്ചര്യപരവശനാക്കാറുണ്ട്. അവളുടെ
അതിനിയ്യയോടു കൂടിയ വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ കേവ
ലം നിഷ്കാമമായിത്തന്നെ ആയിരിക്കുമോ? അതോ
പരമേശ്വരനെ കിട്ടാൻ പാവുതി അംഗീകരിച്ചു
നയം ഇവളും സ്വീകരിച്ചതായിരിക്കുമോ? ഏതു

വിധമായാലും നമുക്ക് മനസ്സാപത്തിന് അവകാശമില്ല. സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്കുണ്ടല്ലോ അവളുടെ മനസ്സ് തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

രാജ്ഞി :—പ്രഭോ ! അവളുടെ ജന്മാന്തരസൂത്രം ആർക്കുണ്ടു? ഇഷ്ടദേവതാഭജനത്തിലൊഴികെ വേറെ യാതൊരു കാര്യത്തിലും അവളുടെ മനസ്സ് പ്രവേശിക്കുന്നില്ല. ആചാരനിദ്രാദികളിൽപ്പോലും അവൾ ഉദാസീനയായിരിക്കുന്നു വിഷ്ണുഭജനത്തിനായി അവൾ അലങ്കരിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന മുറി കണ്ടാൽ ഒരു ക്ഷേത്രമെന്നല്ലാതെ ആരും പറകയില്ല. എവിടെ നോക്കിയാലും വിഷ്ണുപ്രതിമകൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ഇയ്യിടെ അവൾതന്നെ സ്വന്തംകൈകൊണ്ട് ഒരു ബിംബം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിനെയാണ് ഇപ്പോൾ ആരാധിക്കുന്നത്. ഇഷ്ടദേവത പ്രത്യക്ഷമാകുമ്പോൾ അവൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന വരം എന്താണെന്നറിയട്ടെ. അപ്പോൾ ഉള്ളിലുള്ളത് പുറത്തുവരുന്നതരമില്ലല്ലോ.

(ഈ ഘട്ടത്തിൽ താരദന്ദം, പച്ഛതന്ദം, പ്രവേശിക്കുന്നു)

മഹർഷിമാർ :— ഓം രാജൻ, വിജയീഭവ!!

(രാജാവും രാജ്ഞിയും ഏഴുനീറു നമസ്കരിക്കുന്നു.)

(എല്ലാവരും ഇരിക്കുന്നു.)

മഹർഷിമാർ :— ലോകോത്തരയശസ്വികളായ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഭൂലോകത്തിന് എന്തെന്നേക്കും ഒരു ഭൂഷണമായിരിക്കട്ടെ. — (അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.)

രാജാ :—- ദേവർഷിപുത്രോ! ഭവാദൃശന്മാരുടെ - അനുഗ്രഹമാണ് പ്രജാപരിപാലനം ചെയ്യുന്ന എനിക്ക് എപ്പോഴും ശരണമായിട്ടുള്ളത്. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരടേയും ഈ രാജധാനിയിലേക്കുള്ള എഴുന്നള്ളത്തുകൊണ്ട് എന്റെ രാജ്യംതന്നെ പരിപാവനമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. നിഗ്രാഹനഗ്രഹശക്തിയുള്ള നിങ്ങൾ എന്തിനും ശക്തന്മാരാണെങ്കിലും ഈ എളിയ രാജാവിനേക്കൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും കർത്തവ്യമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഉടനെ ആജ്ഞാപിക്കുക.

നാരദൻ :—രാജൻ! ഞങ്ങൾ വന്നുകാര്യം പറയാം. ദേവലോകത്ത് ഇയ്യിടെ “വിലാസോത്സവം” നടത്തിയത് അങ്ങ് അറിഞ്ഞിരിക്കാം. അതിൽ ഒടുവിലത്തെ ചടങ്ങായി ഒരു കാമദേവപൂജയും ഉണ്ടായി. അതുകണ്ടപ്പോൾ കാമദേവനെ ആരാധിക്കാൻ തയ്യാറില്ലാത്ത ഞങ്ങൾക്ക് ആ സദസ്സിലിരിക്കാൻ വൈമനസ്യമുണ്ടായതിൽ അതൃപ്തമില്ലല്ലോ. ഉടനെ ഞങ്ങൾ ദേവലോകം വിട്ടു. ധർമ്മംകൊണ്ടും, കർമ്മംകൊണ്ടും ഇന്ദ്രപട്ടത്തേക്കാൾ എത്രയൊ ഉപരിയായ ഒരു സ്ഥാനത്തിന് അഹ്നായ അങ്ങയുടെ സദ

സ്സിലെ അംഗങ്ങളാകുന്നതിൽ കൌതുകം ജനിക്കുകയാൽ, താമസിയാതെ ഇങ്ങോട്ടു വരികയും ചെയ്തു. അങ്ങയുടെ ഔദാര്യോപചാരങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് കുറെക്കാലം ഇവിടെ കൂടേണമെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം.

രാജാ:—ഈ ആഗ്രഹം എനിക്ക് ഒരനുഗ്രഹംതന്നെയാണ്. ഇന്ദ്രസദസ്സീനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠ അംബരീഷ സദസ്സിന് ഉണ്ടെന്നു അങ്ങയേപ്പോലുള്ളവർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടാൽ അതിൽപരം ഒരു ഭാഗ്യം ഈ സദസ്സിനു വരാനുണ്ടോ ?

(ഔ തവണക്കാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

തവണ :—മഹാരാജാവ് ജയിച്ചാലും !! ചെറിയ തന്മുരാട്ടിയുടെ വ്രതാനുഷ്ഠാനം ഇന്നു കാലംകൂടുന്നദിവസമാകയാൽ അവിടുന്നു, അമ്മതന്മുരാനും അങ്ങോട്ട് എഴുന്നള്ളണമെന്ന് ഇവിടെ ഉണർത്തിക്കാനായി അപർ അരുളിച്ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

രാജാ:—ഇതാ, ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ വന്നേക്കാം. നമ്മുടെ പുണ്യപരിപാകത്താൽ രണ്ടു ജ്വരീശപരന്മാർ ഇവിടെ എഴുന്നള്ളിട്ടുണ്ടെന്നും അവരെ കാലുകഴുകിച്ചുട്ടാനുള്ള ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം അവിടെ ചെയ്യേണമെന്നും ശ്രീമതിയോട് പറയുക.

തവണ:—കല്പനപോലെ (പോകുന്നു.)

രാജാ:—(മഹർഷിമാരോട്) ഈ ശുഭദിവസത്തിൽ ലോകാനുഗ്രഹപടകളായ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഇവിടെ വരുവാനും നിങ്ങളുടെ കാലുകഴുകിച്ച് പ്രതം കാലം കൂട്ടാനും സംഗതിയായത് മകളുടെ മഹാഭാഗ്യം തന്നെ. നമുക്ക് അങ്ങോട്ട് പോകാം.

നാരദൻ :—ഓഹൊ, അങ്ങിനെയാവാട്ടെ.

(മഹർഷിമാർ മുന്തിലും, രാജാവും രാജ്ഞിയും പിന്തിലും, ആയി പോകുന്നു).

(തിരശ്ശീല)

—

രംഗം 2.

(ശ്രീമതിയുടെ പുജമുറി)

[ശ്രീമതി പുജിച്ചുകൊണ്ട് ഇരിക്കുന്നു. പുജകഴിഞ്ഞു എഴുന്നീല്ക്കുന്നതോടുകൂടി രാജാവും, രാജ്ഞിയും, മഹർഷിമാരും പ്രവേശിക്കുന്നു.]

[ശ്രീമതി, അർപ്പനമ്മമാരെ നമസ്കരിക്കുന്നു.]

ശ്രീമതി:—അർപ്പാ! പുജ കഴിഞ്ഞു. ഇനി തൊഴുണ്ട സമയമായി.

രാജാ:— മകളെ, ഈ നില്ക്കുന്നത് ദേവഷ്ടികളായ്നാര
ഭരണം, പവ്തനമാണ്. ആ വൈകുണ്ഠാധിപതി
യുടെ കാരണ്യം കൊണ്ടാണ് ഈ സമ്പൂർണ്ണത്തിൽ
ഇവരും ഇവിടെ വന്നുചേരാനിടയായിട്ടുള്ളത്. അവ
രെ കാലുകഴുകിച്ച് പൂജ സമർപ്പിക്കുക.

(ശ്രീമതി മഹാഷിമാരെ നമസ്കരിക്കുന്നു.)

നാരദൻ:— സുജനസേവ്യപദം തവ കൈവരാൻ
ഭജനമാം യജനം തുടരുന്ന നീ
നിജമനോരഥമൊത്ത വരാപ്തിയാൽ
വിജയമാൻ ലസിക്കുക മാനിനീ!

(അനുഗ്രഹിക്കുന്നു)

(പവ്തനം ശ്രീമതിയെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.)

ശ്രീമതി:— ജ്ഞിശപരന്മാരേ ഈ പീഠത്തിലിരുന്നു
എന്റെ പൂജകൈക്കൊള്ളുവാൻ ദയവുണ്ടാകണം.

(അവർ പീഠത്തിലിരിക്കുന്നു. കാമദേവൻ പിന്നി
ലെത്തി അസ്രം തൊടുകുന്നു. മഹാഷിമാർ അന്യോന്യം
നോക്കി ഭാവഭേദം നടിക്കുന്നു.)

അങ്കം 2.

രംഗം 1.

(ഉദ്യാനം. പൂർവ്വാംഗം.)

(രണ്ടു പരിചാരകന്മാർ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഒന്നാമൻ:— എടോ, മഹർഷിമാരാണെന്നു പറഞ്ഞു്
 ചിലരെത്തീട്ടില്ലെ, ഇവിടെ? അവരെക്കൊണ്ടുള്ള
 സൈപരക്കേടു് പറഞ്ഞാൽ തീരില്ല. നമുക്കു് ഒരു
 ദിക്കിലിരിക്കാൻ താമില്ല. ഇടക്കു് കാണാം, ഒരു
 വിദ്വാൻ ഒരു വീണയും വായിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതു്.
 അയാളു് പോയി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, താദിപിടിച്ചും
 കൊണ്ടു് മറെറ വിദ്വാനും എത്തും. ഇവർ വരു
 മ്പോൾ എഴുന്നീറ്റു് ഓടാനിച്ഛ നിന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ
 അതും ഒരു കുറ്റമായിത്തീരും. നമുക്കു തൊഴാൻ
 ആളു് രണ്ടും കൂടിയായി. അതുമാത്രം മെച്ചം.

രണ്ടാമൻ :— ഈ സൈപരക്കേടു് തനിക്കുമാത്രമല്ല. ഇ
 വരെന്താ ഇവിടെ വിടാണ്ടു് കൂടിയിരിക്കുന്നതു്? ഇവർ
 മഹർഷിമാരാണോ എന്നുതന്നെ എനിക്കു സംശയം.
 ഇവരുടെ കളിയും തേവാരവും—ദാന്നു് പറയുമ്പോ
 ഴേക്കും കഴിയും. പിന്നെ നേരെ വരുന്നതു് ചെറിയ

തമ്പുരാട്ടി എഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്ന മാളികയിലെ
കാണാൻ. അതാണ് എനിക്കു പിടിക്കാത്തത്.

ഒന്നാമൻ :— മഹർഷിമാരെ അങ്ങിനെ ഒന്നും സംശയി
ക്കരുത്, എടോ. അവർ ശപിച്ചാൽ കഥ കഴിഞ്ഞു.
അവരെ കന്യകമാർ വേണമത്രെ ശുശ്രൂഷിക്കാൻ! |
നമ്മുടെ തമ്പുരാട്ടിക്ക് കല്യാണം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ.

രണ്ടാമൻ:— തനിക്ക് ഭ്രാന്താണോ! എടോ കല്യാണം കഴി
ക്കാത്തവരല്ലാതെ കഴിച്ചവർ ഇവരെ കാലുകഴി
ക്കാനും ഉദ്ദാനും നില്ക്കുമോ? കല്യാണം കഴിച്ച
വർ ഇവരുടെ കാലുപിടിക്കാൻ നിന്നാൽ ചോദി
ക്കുവാൻ ആർ വേറെ ഉണ്ടാവും.

ഒന്നാമൻ :— താൻ അധികപ്രസംഗമൊന്നും പറയണ്ടാ
എടോ! (അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും നോക്കി) വല്ല
വരംഇതു കേട്ടാൽമതി. പിന്നെ നമ്മുടെ വായിൽ
മണ്ണായി. തനിക്കു മെല്ലെ സംസാരിക്കാനും വയ്യ.
ഇതാ ആരോ വരുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ആ
കൂട്ടരുതനെ—! ഇനി ഇവിടെ നിന്നാൽ പന്തിയല്ല.
(പോകുന്നു.)

നാലാമൻ:—(പ്രാപ്തിച്ചു ആഞ്ഞതം) കാമദേവനെ അന്ന്.
അധിക്കേപിച്ചുവെങ്കിലും ആ ദ്രോഹിനിമിത്തം

ലോകത്തിലുണ്ടാവുന്ന ശല്യങ്ങൾ നമ്മേയും ബാധിക്കുന്നപോലെ തോന്നുന്നു. (തടസ്സ്) ശ്രീമതി! എത്ര മനോഹരമായ പേര്! അവളുടെ ഭക്തിയിൽ എന്റെ മനസ്സ് ആല്പുതന്നെ അലിഞ്ഞു എന്ന് ആദരവ്! എന്ന് വിനയം! എന്തു സൗഭാഗ്യം! മഹദ്വിപദ്യം വലിച്ചെറിഞ്ഞാലും വേണ്ടില്ല, അവളെ കല്യാണം കഴിക്കുതന്നെവേണം. (ആലംബിച്ച്) അംബരീഷനോടു വിവരം പറകതന്നെ. *

(പോകുന്നു.)

(പുറത്തു പ്രവേശിക്കുന്നു)

പുറത്തു:—(ആശ്ചര്യം) കാമദേവനെ അന്ന് നാരദൻ ശകരിച്ചത് കറെ അധികമായി എന്ന് എനിക്കു തോന്നി. ഇത്തരത്തിൽ സങ്കടപ്പെടുത്താൻ അവൻ സാധിക്കുമെന്ന് അന്ന് എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായില്ല. ശ്രീമതിയെ അന്ന് കണ്ടതു മുതൽ എന്റെ മനസ്സിന് സമാന്വൃത്തിയായിരിക്കുന്നു. “അഹോരൂപം, അധോഗുണം” എന്നല്ലെ അവളുടെ അവസ്ഥയിരിക്കുന്നത്! ശ്രംഗാരവേഷകളൊന്നും കൂടാതെതന്നെ അവൾ ആകർഷിക്കുന്നു. നിസർഗ്ഗസുന്ദരമായ രൂപം, അതിമധുരമായ സംഭാഷണം, നിഷ്കളങ്കമായ പ്രകൃതി, ഉള്ളറിഞ്ഞ പെരുമാറ്റം, ഇവയെല്ലാം കൂടി

---

* ഈ ഘട്ടത്തിൽ നാരദൻ പാട്ടു പാടുന്നത് നന്നായിരിക്കും.

എതിർത്താൽ ഏതു മഹദ്ദീയുടെ മനസ്സാണ് പത
 രാഞ്ഞത? അവളെക്കൂടാതെയുള്ള ജന്മം നിസ്സലം
 തന്നെയാണ്. താനിനീട്ടിയതെ അവലക്ഷണം.
 (അലംചിച്ഛ) അവളെ സപാധീനമാക്കാൻ നല്ല ഉ
 പായം, എന്റെ അഭിലാഷം രാജ്ഞിയെ അറിയി
 ക്കുന്നതായിരിക്കും. (നാലുപാടുംനോക്കി) രാജ്ഞിയല്ലെ
 ഉദ്യാനത്തിലേക്ക് വരുന്നതു? ഇവിടേത്തന്നെ
 നിൽക്കാം.

(രാജ്ഞി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാജ്ഞി:—(പർവതത്തെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു.) ദേവലോകത്ത്
 പരിവയിച്ച അങ്ങ് നന്ദനോദ്യാനഭംഗിയും ഇതി
 ന്റെ അഴകും താരതമ്യപ്പെടുത്തുകയായിരിക്കാം,
 അല്ലെ? ദേവനും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം
 ഇതിലും കാണാം.

പർവതൻ:—നന്ദനോദ്യാനത്തിനും ഇതിനും തമ്മിൽ വ്യ
 ത്യാസമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. നന്ദനം
 എന്നും ഒരുപോലെയിരിക്കും. ഇത് അങ്ങിനെയല്ല.
 കാലഭേദത്താൽ ഇതിൽ മാറ്റമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരി
 കുന്നു. ആവക മാറ്റങ്ങൾ ഇതിനും പുതുമയും
 കൗതുകവും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

രാജ്ഞി:—സങ്കല്പത്തിൽ പലതും കണ്ടറിയുന്ന അങ്ങയോ
 ട് ഞാൻ തർക്കിച്ചിട്ട് ഫലമില്ല. നാരദരെവിടെ?
 നിങ്ങളെ പിരിഞ്ഞുകാണാറില്ലല്ലോ.

പറുത്തൻ:—ശ്രീമതിയുടെ അമ്മയെ കാണണമെന്ന് വിചാരിച്ചു പിരിഞ്ഞതാണ്.

രാജ്ഞി:—വിശേഷിച്ച് വല്ലതുമുണ്ടോ?

പറുത്തൻ:—രാജ്ഞിയെ കാണണമെന്നു പറയാതെ ശ്രീമതിയുടെ അമ്മയെ കാണണമെന്നു പറഞ്ഞതു കൊണ്ടുതന്നെ ഏതാണ്ടു ഹിക്കാമല്ലോ.

രാജ്ഞി:—ശ്രീമതിയെപ്പറ്റി വല്ലതും പറയാനുണ്ടായിരിക്കാം. എന്താത്? അവൾ വിധിയാംവണ്ണം ആദരിക്കുന്നില്ലെന്നുണ്ടോ?

പറുത്തൻ:—ഏയ്! അങ്ങിനെ പറഞ്ഞാൽതന്നെ പാപമുണ്ട്. ശ്രീമതിയെപ്പോലെ ആദരിക്കുവാനോ ആരാധിക്കുവാനോ വേറെ ആർക്കും സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അവളുടെ ശുശ്രൂഷാദികൾ അനുഭവിച്ചു മതിയാവാത്തതുകൊണ്ടാണ് ചിലത് ചോദിക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചത്. (ആലോചനനടിച്ചു) അവളുടെ വിവാഹകാര്യത്തിൽ വല്ല നിശ്ചയങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ?

രാജ്ഞി:—ഒന്നു ഇതുവരെ നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല. അങ്ങയെപ്പോലുള്ള പുണ്യാത്മാക്കളുടെ അനുഗ്രഹമുണ്ടായാൽ അനുരൂപവരനെ പ്രാപിക്കാൻ അവൾക്കു അനായാസേന സാധിക്കുമല്ലോ.

പവ്തൻ:—(ആലോചന തടിച്ചു) അവളുടെ പാണിഗ്രഹണാ
ത്ഥിമായിട്ടാണ് ഞാൻ അവളെ അനുഗ്രഹിക്കാനു
റച്ചിരിക്കുന്നത്.

രാജ്ഞി:—അങ്ങയെപ്പോലുള്ള മാമാനുഭാവന്മാരുടെ ഭാ
ഗ്യാപദം ഏതു കലസ്രുതീയാണ് ആഗ്രഹിക്കാതിരി
ക്കുന്നത്. എന്റെ മകൾ എല്ലാംകൊണ്ടും പുണ്യ
വതിതന്നെ. ആയുപത്രനെ ഉടനേതന്നെ വിവരം
അറിയിച്ചേക്കാം (ചോക്കുന്നു).

പവ്തൻ:—ആവൂ, ഓർമ്മൊന്നുമില്ലാതെ കാര്യം ശരിയാ
യല്ലോ. ഇനി കല്യാണച്ചങ്ങുകൾ കഴിയുന്നതുവരെ
ക്ഷമിച്ചിരിക്കണമല്ലോ. (പോയി).

രംഗം ൧.

(ഉദ്യാനം—അതിന്റെ മറ്റൊരുഭാഗം)

നാരദൻ:—(ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു)

രാജാവു ഇതിലും നേരത്തെ ഉദ്യാനത്തിൽ വരുന്ന
താണ്ല്ലോ പതിവു്. ഇന്നെന്നാണാവോ ഇത്ര താമസം
രാജ്ഞിയില്ലാതിരിക്കുമ്പോൾ എന്റെ ആഗ്രഹം അറിയി
ക്കുന്നതായിരിക്കും അധികം നല്ലതു് .

(രാജാവു പിന്നിൽകൂടി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

അംബരീഷൻ:—എന്താ നാരദൻ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നത്?

നാരദൻ:—(അർപ്പം കഴിഞ്ഞിട്ട്) ആലോചനയൊന്നുമില്ല.

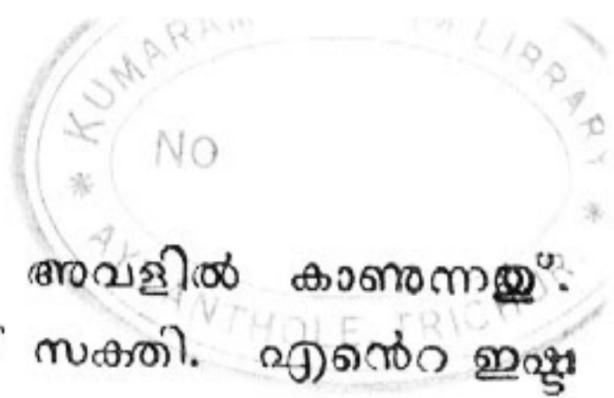
അംബരീ:—അങ്ങയുടെ മുഖഭാവം എന്തൊ ഒരു ചിന്താ ഭാരം വഹിക്കുന്നതായി സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ദേവ ലോകം വിട്ടതുകൊണ്ടുള്ള പശ്ചാത്താപമായിരിക്കുമൊ?

നാരദൻ:—(ഒന്നു മന്ദമന്ദമായി) പശ്ചാത്താപമൊ? അത് പരമംഗിതജ്ഞനായ അംബരീഷരാജാവുമായി സഹവാസം ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരിക്കലും വന്നുചേരൂവാൻ തരമില്ല. അതു മാത്രമൊ, ദേവലോകത്തുള്ളപ്പോൾ അനുഭവപ്പെടാത്ത ഒരു സന്തോഷം നമ്മുടെ മനസ്സിൽ കടന്നു തുളുകയും ചെയ്യുന്നു.

അംബരീ:— അതിനു വിശേഷിച്ചു വല്ല ഹേതുവും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതറിഞ്ഞു ഞാനും ചരിതാർത്ഥനാകട്ടെ.

നാരദൻ:—(ആലോചനയിട്ട്) അങ്ങയുടെ മകൾ ശ്രീമതിക്ക് എത്ര വയസ്സായി?

അംബരീ:—അവൾക്കിപ്പോൾ നവയൗവനമായൊന്നു പറയാം. പക്ഷെ പ്രായത്തിന്നനുസരിച്ചു ആ

ഏറ്റവും ഉത്സാഹവുമല്ല അവളിൽ കാണുന്നത്. അവൾക്കു ഭക്തിയിലാണ് സക്തി. എന്റെ ഇഷ്ടദേവതയായ വൈകുണ്ഠദേവനെത്തന്നെയാണ് അവളും ശരണംപ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നത്.

നാരദൻ:—അപ്പന്റെ സ്വഭാവം മകൾക്കു കിട്ടുന്നത് സ്വാഭാവികമാണല്ലോ അവളുടെ ഭക്തിതന്നെയാണ് എന്നു ആകുഷിക്കുന്നത്.

അമ്പലം:—നമ്മുടെ കാരുണ്യാതിരേകം അവളുടെ ഭാവിശ്രേയസ്സിനു് കാരണമാകട്ടെ

(ശ്ലോകം). “ഗുണമുടയവരെങ്കിലും മഹാനാ-
കുണ്ഠകയില്ലാത്ത തൃപ്തിയെന്നുവന്നാൽ
തൃണസമവർ ജീവിതം, നിനയ്ക്കിൽ
സുജനമതം വിലയറ്റ വിശ്വരത്നം.”

നാരദൻ:—(കരച്ചോലോലിച്ചു്) ശ്രീമതിയുടെ ശ്രേയസ്സിൽ ഒരുപങ്കു് എനിക്കും വേണമെന്നാണ് എന്റെ ആഗ്രഹം. നിവ്യാജഭക്തിയോടുകൂടി ആ വിശ്വൈകമുത്തിയെ അവൾ ഭജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് എന്നു കണ്ടുവോ, അന്നു മുതൽ ആ സതീരതത്തെ എന്റെ ആത്മീയജീവിതത്തോടു ചേർപ്പിക്കേണമെന്ന് എനിക്കു മോഹം ജനിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭൂലോകം ദേവലോകത്തെക്കാൾ എനിക്കു് സന്തോഷപ്രദമാ

യിത്തീരാനുള്ള ഏകകാരണം എന്റെ മനസ്സിലുദിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ആഗ്രഹമാണ്. ദേവലോകത്തേന്നു മാത്രമല്ല ഏതുലോകത്തും ശ്രീമതിക്ക് തുല്യയായ ഒരു സ്ത്രീത്തേതെ ഈ കണ്ണുകൊണ്ടു കാണുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് ഹേ! രാജാധിരാജൻ! സന്തോഷപുരസ്സരം ഗുണവതിയായ അങ്ങയുടെ പുത്രിയെ എന്റെ സഹധർമ്മിണിയായി എനിക്ക് ദാനംചെയ്യൂ.

അംബരീ:—മഹർഷി! അങ്ങയുടെ അപേക്ഷ ഒരാജന്മാരായിട്ടാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്. എന്റെ ജാമാതാവായി ഒരു ദേവർഷിത്രയ്യനെ കിട്ടുമെന്നു വന്നാൽ ആ മഹാഭാഗ്യം ഞാൻ തള്ളിക്കളയുമെന്ന് ശങ്കിക്കുന്നുണ്ടോ? ഭൂമിയിലാർക്കുതന്നെ ആശിക്കാവുന്ന ഒരുവസ്തുവല്ലല്ലോ അത്. അതുകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടം ഉടനെ സാധിപ്പിച്ചേക്കാം. എന്റെ പ്രിയപതിയെ ഈ സന്തോഷവർത്തമാനം അറിയിച്ച് ഉടനെ വേണ്ടത് പ്രവർത്തിക്കാം. (ഏഴുനീർകുടിക്കുന്നു) ആരവിടെ? അന്തഃപുരത്തിലേക്ക് വഴികാണിക്കൂ.

തവണക്കാരൻ:—അമ്മതമ്പുരാൻ ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളി വരുന്നുണ്ട്.

അംബരീ:—ഞാൻ അങ്ങോട്ടുവരുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞേക്കൂ. (താരതോട്) അങ്ങക്ക് സന്ധ്യാവന്ദനത്തിന് സമയമായിരിക്കാം. (ചോകുന്നു).

നാരദൻ:— ശ്രീമതിയെ കിട്ടിയാലല്ലാതെ ഇനി മനസ്സിനു സ്വാസ്ഥ്യം ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. ശ്രീമതി ഇപ്പോൾ പൂജയ്ക്കിരിക്കുന്ന സമയമായിരിക്കും അങ്ങോട്ടുപോകട്ടെ. (പോകുന്നു).

അങ്കം 3.

രംഗം 1.

(അംബരീഷന്റെ അന്ത്യപുരം)

രാജ്ഞി:—(അക്ഷമയോടെ) ദേവതുല്യന്മാർ മനുഷ്യസ്ത്രീകളെ പരിണയിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതായാൽ അതിൽ പരം ഒരു പുണ്യം വരേണ്ടതുണ്ടോ? ശ്രീമതിയെ പ്രസവിച്ചു ഞാനൊ, അതോ അവളോ, അധികം സൂക്രതം ചെയ്തതെന്നു പറയാൻ പ്രയാസം. ഈ സന്തോഷവർത്തമാനം ആയുർപുത്രനെ അറിയിക്കാൻ എനിക്കു ധൃതിയാകുന്നു.

(അണിയറയിൽ) മഹാരാജാവു ഇതിലെ ! ഇതിലെ !

രാജ്ഞി:—ആയുർപുത്രൻ എന്നതുടങ്ങി.

(രാജാവ് പ്രവേശിക്കുന്നു)

രാജ്ഞി:—ഞാൻ ഒരു സന്തോഷവർത്തമാനം അവിടുത്തെ അറിയിക്കാൻ അക്ഷമയോടുകൂടിയിരിക്കയാണ്.

അംബരീ:—എന്താത് ?

രാജ്ഞി:—പർവതമഹർഷിക്ക് ശ്രീമതിയെ വിവാഹം ചെയ്യണമെന്നുണ്ടത്രെ. ദേവർഷിപ്രവരനായുള്ള ബന്ധം ആർച്ചപുത്രൻ ഒരുദിധത്തിലും അഹിതമാവിലെന്നു വിചാരിച്ചു ഞാനടനെ അങ്ങിനെയാവാമെന്ന് വാക്കുകൊടുക്കയും ചെയ്തു.

അംബരീ:—(പരിഭ്രമിച്ചു) വാക്കു കൊടുത്തുവോ?

രാജ്ഞി:—ഉവ്വ്. എന്താ അതുകൊണ്ട്?

അംബരീ:—(ഘോരമായിച്ചു) നാം രണ്ടുപേരും അറിയാതെ ഒരുബലം പ്രവർത്തിച്ചുപോയി. ഇതാ കുറച്ചുമുമ്പേയാണ് നാരദൻവന്നു ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരുപേക്ഷ എഴുന്നാട് ചെയ്തത്. ശ്രീമതിയെ ആ മഹർഷിശ്രേഷ്ഠൻ കൊടുക്കാമെന്ന് ഞാനും വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. അതു ഭവതിയെ അറിയിക്കാനുള്ള തിടുക്കത്തോടുകൂടിയാണ് ഞാൻ വന്നത്. മഹർഷിശ്രേഷ്ഠനായ അവർ രണ്ടുപേരും ഒരുപോലെ പ്രഭാവമുള്ളവരാണ്. നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തിയുള്ള അവർക്ക് വല്ല വിധത്തിലും അനിഷ്ടം നേരിട്ടാൽ ശാപംകൊണ്ട് അവർ നമ്മുടെ വംശംതന്നെ നാമാവശേഷമാക്കിയേക്കാം. ആകപ്പാടെ നാം വലിയ ധർമ്മസങ്കടത്തിലായി. നാം രണ്ടുപേരും ചെയ്ത വാഗ്ദത്തത്തിന്

ഭംഗംവരാനും പാടില്ല (മേലോട്ടുകോക്കി) അല്ലയോ
വൈകുണ്ഠവാസിൻ! ഞങ്ങളെ എന്തിനാണ് ഈ
ദുഃഖത്തിലകപ്പെടുത്തിയത് !!

(ശ്ലോകം) സേവിപ്പവർക്കു സുഖമേല്പതിനുള്ളരക്ഷ
ഭാവിപ്പതങ്ങളുടെ ശാശ്വതധർമ്മമല്ലോ!
കൈവന്ന ഭക്തിയൊടു കൂട്ടി മിവർക്കിടവണ്ണം
വൈവശ്യമെന്തു വരുവാൻ? സുകൃതം മറഞ്ഞൊ!

രാജ്ഞി:--എന്റെ ബുദ്ധിമോശം അങ്ങ് ക്ഷമിക്കണം.
(വ്യസനിച്ചു നിൽക്കുന്നു).

(അശരീരി:വാക്) "അംബരീഷ! ഒട്ടുംതന്നെ വ്യാകുല
പ്പെടേണ്ട "

അംബരീ:--(സന്തോഷം തടിച്ചു) വൈകുണ്ഠഭഗവാൻ എ
ന്റെ പ്രാർത്ഥന കേട്ടുവെന്നു തോന്നുന്നു. പ്രിയെ!
ഞാനിങ്ങനെ ചെയ്യാൻ തീർച്ചയാക്കി. നാം രണ്ടു
പേരും ചെയ്തു വാശത്തം അണുമാത്രം തെറ്റാൻ
പാടില്ല. ശ്രീമതി അവരൂക്കിപ്പുറമുള്ള ആളെ വരി
ക്കട്ടെ. വരസപീകരണം അവളിൽതന്നെ അർപ്പി
ക്കുന്നതാണല്ലോ ഭംഗിയേ!

രാജ്ഞി:--ആയുപുത്രൻ ഏതുവിധം പ്രവർത്തിക്കുന്നതാ
യാലും എനിക്കു സമ്മതമാണ്.

രാജാവ്:--ഇനി മഹർഷിമാരോടു വിവരം പറയട്ടെ.
(തിരശ്ശീല)

ആ സ്ഥാനമണ്ഡപം.

(അംബരീഷൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

അംബരീ:—ആരവിടെ! നാരദമഹർഷിയേയും പർവതമഹർഷിയേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക.

തവണക്കാരൻ:—അടിയൻ, കല്പനപോലെ

അംബരീ:—(ആത്മഗതം) കാര്യം വലിയ ഭ്രമമായി. എന്റെ നയം മഹർഷിമാർ അംഗീകരിക്കാൻ ഭാവമില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ കോപാഗ്നിക്ക് ഞാനും എന്റെ വംശവും ഇരയായേക്കും. അങ്ങിനെയൊരാപത്തിൽ നിന്ന് എന്നെ ആ പാലാഴിനാഥൻ രക്ഷിക്കട്ടെ!

(മഹർഷിമാർ രണ്ടുപേരും രണ്ടുഭാഗത്തുകൂടി പ്രവേശിക്കുന്നു. രണ്ടുപേരും അത്യന്ത്യം സങ്കോചത്തോടുകൂടി തോക്കുന്നു.)

അംബരീ:—മഹർഷീശ്രേഷ്ഠന്മാരെ, ഇരുന്നാലും. ഞാൻ ഭയസങ്കോചത്തോടുകൂടി ഒരു കാര്യം നിങ്ങളേ അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ശ്രീമതിയുടെ വിവാഹകാര്യത്തിൽ ഞാനും എന്റെ പത്നിയും നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരോടും വെച്ചുറെയായി വാശാനുചെയ്തുപോയി. സത്യപരിപാലനത്തിൽ ഇതുവരെ വ്യതിചലിക്കാത്ത ഞങ്ങളുടെ വാക്കിന്നു യാതൊരു നീക്കുചോക്കും

വരുന്നതല്ല അതുകൊണ്ടു പരിണയകാർഷ്ണികളായ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരിൽ ഒരാളെ ശ്രീമതി ഇഷ്ടപോലെ സ്വയം വരിക്കട്ടെ എന്നാണ് ഞാൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നത്. അതിനനുവദിക്കുവാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഭയവുണ്ടാകണം. ഞങ്ങളുടേതേറെ കോപിപ്പിക്കാതിരിക്കുകയും വേണം.

നാരദൻ:—അങ്ങിനെയാവട്ടെ. അറിയാതെ വന്ന അബദ്ധത്തിൽ കോപിക്കാൻതക്കവണ്ണം അന്തസ്സാരമില്ലാത്തവരല്ല ഞങ്ങളും.

പർവതൻ:—നാരദന്റെ അഭിപ്രായംതന്നെയാണ് എനിക്കും.

അംബരീ:—എന്നാൽ ഇനി മകളേയും സംഗതികളെല്ലാം ഗ്രഹിപ്പിക്കട്ടെ.

(തിരശ്ശീല)

അങ്കം 4.

രംഗം 1.

(വൈകുണ്ഠം—അനന്തശയനത്തിന്മേൽ കിടന്നുകൊണ്ടു വിഷ്ണു പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വിഷ്ണു:—നാരദപർവതന്മാരുടെ ശ്രമം തരക്കേടില്ല. എന്നെ ഭജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ സാധു ശ്രീമതിയെ

യാണോ അവർ പരിഗ്രഹിക്കുവാൻ ആലോചിക്കുന്നതു്. തപോനിഷ്ഠകൊണ്ടു മനസ്സിനെ സ്വാധീനമാക്കാൻ കഴിയാത്ത ഇവരാണോ യതീശപരന്മാർ. ഇവർക്ക് സപുത്ര്യബോധം ഉണ്ടാക്കാതിരുന്നാൽ ലോകം മഹർഷിപദത്തെക്കൂടി അപഹസിക്കും. ഓ. ഹൊ! രണ്ടുപേരും ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. രണ്ടാളേയും യഥോചിതം ആദരിച്ചുകൊൾവാനും.

(നാരദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

“ഭക്തജനപ്രിയ ഗോവിന്ദ !
പങ്കജലോചന ! ഗോവിന്ദ !

(വിഷ്ണുവിനെ ദർശിച്ചു തൊഴുന്നു.)

മഹാവിഷ്ണോ ! പ്രസീദ ! പ്രസീദ !

വിഷ്ണുഃ—ആർ ! നാരദനോ ? നാരദനിൽനിന്നു പ്രവഞ്ചവർത്തമാനങ്ങളറിവാൻ ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടിയിരിക്കുകയാണു് ഞാൻ.

നാരദൻ:—പ്രഭോ! സ്വാമിൻ! അങ്ങറിയാതെ വല്ലതും പതിനാലുലോകങ്ങളിലും സംഭവിക്കുന്നുണ്ടോ? അങ്ങുന്ന് മായാപ്രയോഗംകൊണ്ടു് ഏനെ ഭൂമിപ്പിക്കാതെ അനുഗ്രഹിക്കണേ!

---

* ഇവിടെ സന്ദർഭോചിതമായ ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷ്ണുസ്തോത്രം ചൊല്ലാവുന്നതാണ്.

വിഷ്ണു:—എ നാലും നാരദൻ ആവക വണ്ണിച്ചുകേൾക്കുന്നതിൽ ഏനിക്കു പ്രത്യേകിച്ചു സന്തോഷമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ചോദിക്കുകയാണ്. എന്താ വിശേഷം പറയൂ!

നാരദൻ:—അവിടുത്തൊടു അല്പമായ ഒരു കാര്യം ഉണർത്തിക്കാനുണ്ട്. പുണ്യാത്മാക്കളിൽ അഗ്രഗണ്യനായ അംബരീഷന്റെ പുത്രിയെ എന്റെ സഹധർമ്മിണിയാക്കേണമെന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചുപോയി.

വിഷ്ണു:—എന്നിട്ടൊ? വിവാഹം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നുവോ?

നാരദൻ:—അതിലാണ് അല്പം വൈഷമ്യം നേരിട്ടിരിക്കുന്നത്! പർവ്വതനും അതേപ്രകാരംതന്നെ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരിലൊരാളെ അവർ വരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ എന്നായി രാജാവു നിശ്ചയിക്കയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

വിഷ്ണു:—(മന്ദഹസിച്ച്) ഇതിലെന്താണ് വൈഷമ്യം?

നാരദൻ:—അങ്ങിനെയൊക്കുമ്പോൾ അവർ ആരെയാണ് വരിക്കയെന്നു തീർച്ചയാക്കാൻ തരമില്ലല്ലോ. ഒരു സമയം ശ്രീമതി പർവ്വതനെ വരിക്കുന്നപക്ഷം അവളെ സഹധർമ്മിണിയാക്കാനുള്ള എന്റെ മോഹം വ്യക്തമാവുമല്ലോ. അതിന്നു അങ്ങ് ഒരു നിവൃത്തി മാർഗ്ഗമുണ്ടാക്കണം.

വിഷ്ണു:—“രൂപമില്ലാത്ത കന്യകാ” എന്നുണ്ട്. നാരദനെ പർവതനെക്കാൾ സുന്ദരനാകുന്നു അല്ലെ ?

നാരദൻ:—അതുമാത്രം പോരാ. വിവാഹമണ്ഡപത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ പർവതന്റെ മുഖം ഒരു കരടിയുടെ മുഖംപോലിരിക്കണം.

വിഷ്ണു:—അങ്ങിനെയാവട്ടെ. ശ്രീമതിക്ക് അതിസുന്ദരനായ ഒരു വരനെ ലഭിക്കട്ടെ. നാരദൻ വിവാഹോദ്യമങ്ങൾ ആരംഭിച്ചുകൊൾക.

നാരദൻ:—അവിടുത്തെ അനുഗ്രഹംതന്നെ ശരണമുള്ളൂ. വെറുതെയാണോ അങ്ങെ ഭീനത്രാണപരായണൻ എന്നു പറയുന്നത് ? ഇനി ശ്രീമതിയോടുകൂടി ദർശനം ചെയ്തുകൊള്ളാം.

വിഷ്ണു:—മംഗളം ഭവതു ! (നാരദൻ പോകുന്നു.)

(അന്തർഗതം) ഈ മഹർഷിമാർ ഇത്ര അന്തസ്സാർമി ല്ലാത്തവരായല്ലോ. പർവതനും ഇതാ വരുന്നു.

(പർവതൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

പുനരപിമരണം പുനരപിജനനം—*
പുനരപിജനനീജാരേ ശയനം. ഇഹ—

---

* ഇവിടെയും സന്ദർഭഭേദമായി വേദാന്തപരമായി ഏതെങ്കിലും ഗാനം ചൊല്ലാവുന്നതാണ്.

പർവ്വതൻ:—വൈകുണ്ഠവാസിൻ! പ്രസീദ! പ്രസീദ!

വിഷ്ണു:—ഈർ, പർവ്വതനോ? എന്താ ലോകവിശേഷങ്ങൾ ?

പർവ്വതൻ:—അവിടുത്തെ കാരുണ്യം ഒരു കായ്കത്തിൽ അപേക്ഷിക്കാനായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളത്.

വിഷ്ണു:—എന്താണ് കായ്ക കേൾക്കട്ടെ.

പർവ്വതൻ:—അംബരീഷൻറെകൾ ശ്രീമതിയെ ഞാനും നാരദനും വിവാഹംചെയ്യാനായി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഞങ്ങളിൽ ഒരാളെ വരിക്കുവാനായി അച്ഛനമ്മമാർ അവളോട് ആജ്ഞാപിക്കയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവൾ എന്നെത്തന്നെ വരിക്കാനായി എന്തെങ്കിലും ഒരുപായം അവിടുന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചുതരിക.

വിഷ്ണു:—കാഴ്ചയിൽ നാരദനേക്കാൾ പർവ്വതൻ സുന്ദരനാണല്ലോ. പിന്നെ എന്താണ് ഈ കായ്കത്തിൽ സംശയം ? പർവ്വതനെ അവൾ വരിച്ചില്ലെങ്കിൽ അവൾക്കു വകതിരിവില്ലെന്നു തീർച്ചയാകും.

പർവ്വതൻ:—അങ്ങിനെ ഉദാസീനഭാവം അങ്ങു കൈക്കൊണ്ടാൽ പോരാ. വിവാഹമണ്ഡപത്തിൽ ശ്രീമതി വരുമ്പോൾ നാരദൻ ഒരു കുരങ്ങൻറെ ആകൃതിയിൽ അവൾക്കു പ്രത്യക്ഷമാകണം.

വിഷ്ണു:—അങ്ങിനെയാവട്ടെ.

ചർത്തൻ:—പ്രഭോ! അങ്ങേക്കു ഒരു ദീപ്തമസ്താരം. ഭക്തപ്രിയനെന്നു അങ്ങയെ ആരാധിക്കുന്നത് ഏറാവും ഉചിതംതന്നെയാണു്. ശ്രീമതിയോടുകൂടി വീണ്ടും അങ്ങയെ കണ്ടുകൊള്ളാം.

വിഷ്ണു:—മംഗളം ഭവതു.

(വിഷ്ണു അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നു.)

(തിരശ്ശീല)

അങ്കം 5.

(അന്തഃപുരം)

(അംബരീഷനും രാജനിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

അംബരീ:—മഹർഷിമാർ കോപിക്കാതെയിരുന്നതു നമ്മുടെ ഭാഗ്യമാണു്. ശ്രീമതിയുടെ വിവാഹം അമംഗളസംഭവമെന്നും കൂടാതെ നദക്കുവാൻ സാക്ഷാൽ അനന്തശായി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

(ശ്രീമതി നിവേദ്യങ്ങളോടുകൂടി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ശ്രീമതി:—ഈ നിവേദ്യങ്ങൾ അർപ്പണം അമ്മയും അന്നഭവിക്കുക.

അംബരീ:—മകളെ, പൂജിക്കുന്ന നീതന്നെ ആദ്യം ആസ്വദിച്ചു ഇന്നു കരെ അധികനേരം പൂജിച്ചുവോ?

ശ്രീമതി:—അതൊന്നുമില്ല. കരെ അധികം സന്തോഷം തോന്നി.

അംബരീ:—മകളെ, നിന്റെ വിവാഹം ഉടനെ കഴിഞ്ഞുണമെന്നു ഞങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നു. നാരദനും പർവ്വതനും ഇങ്ങോട്ടുവന്നു അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. അവരിൽ ഒരാളെ മകൾ വരിക്കണം. ഒരു ജ്യേഷ്ഠപുത്രൻ നിന്റെ വരനായിവന്നാൽ നിന്റെ ഇഷ്ടപ്പാട് എന്തെങ്കിലും വിചാരിച്ചാൽ ഒരു വൃത്തി അംഗീകരിക്കേണ്ടതായും വരുന്നതല്ല. എന്താ മകൾക്ക് അഹിതമൊന്നുമില്ലല്ലോ

രാജ്ഞി:—എന്റെ മകൾ എങ്ങനെയോടെ ഒരു സന്താനത്തിനെങ്കിലും അമ്മയായിക്കാണാൻ എനിക്കു എത്ര മോഹമുണ്ട്.

ശ്രീമതി:—സംസാരബന്ധങ്ങൾ ഒന്നുംകൂടാതെ ഇഷ്ടദേവനായ വിഷ്ണുദേവനോടുകൂടി കാലംകഴിക്കണമെന്നാണ് എന്റെ മോഹം. അങ്ങനെയൊന്നെങ്കിലും അർത്ഥനശമായെ ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യുന്നതിന്നു എനിക്കു വിരോധവും ഇല്ല.

അംബരീ:—ഞങ്ങൾ തീർച്ചയാക്കിയ കാര്യത്തിൽ നിനക്ക് വിരോധമുണ്ടാവാൻ തരമില്ല. എങ്കിലും നിന്നെ

സംബന്ധിക്കുന്ന കാര്യം നീ മുൻകൂട്ടി അറിയണമെന്നുവെച്ചു പറഞ്ഞതാണ്.

ശ്രീമതി:—അപ്പനമ്മമാരുടെ ഇഷ്ടം തെറ്റിനടക്കുവാൻ ഞാൻ സ്വപ്നേചി വിചാരിക്കുന്നതല്ല.

രാജ്ഞി:—അതു ഞങ്ങൾക്കും തോന്നിയില്ല.

അംബരീ:—ആകട്ടെ; മകൾ പോയ്ക്കൊള്ളൂ. ഞങ്ങൾ ഇനി വേണ്ടുന്ന കാര്യത്തെപ്പറ്റി ആലോചിക്കട്ടെ.

(ശ്രീമതി അമ്മമ്മമാരെ വന്ദിച്ചു പോകുന്നു.)

അംബരീ:—ഓർപ്പുകളെല്ലാം നീങ്ങിക്കാണുന്നതു് വിഷ്ണു ഭഗവാന്റെ കാരണ്യംകൊണ്ടുതന്നെയാണ്. ഭക്ത വത്സല !

(തിരശ്ശീല)

രംഗം 2.

(മഹേഷിമാർ ഒരു ഭാഗത്തിരിക്കുന്നു. ഒരു പുരോഹിതൻ പുജിക്കുന്നു. അംബരീഷനും രാജ്ഞിയും വേറൊരു ഭാഗത്തിരിക്കുന്നു. ശ്രീമതി പ്രവേശിച്ചു് അപ്പനമ്മമാരെ വന്ദിക്കുന്നു.)

അംബരീ :—മകളേ! നിന്റെ മുമ്പിലിരിക്കുന്ന ഈ നാരദ മഷിയും പവുതഷിയും നിന്റെ പരിണയം കാംക്ഷി

ച്ചിരിക്കുന്നവരാണ്. അവരിൽ ഒരാളെ മാലയിട്ട് നിന്റെ വരനായി വരിക്കുക. ജ്ഞിതപരന്മാരായ ഇവരുടെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ട് നീ ദീർഘസുഖംഗലിയായിത്തീൻ്റ്, പുരുഷാത്മങ്ങൾ നേടി ജന്മസാഫല്യം അണഞ്ഞാലും.

(ശ്രീമതി മഹർഷിമാർ ഇരിക്കുന്നേടത്തേക്ക് നോക്കി ഭയപ്പാടോടുകൂടി അർപ്പന്റെ അരികത്തേക്കോടുന്നു.)

ശ്രീമതി:—അർപ്പാ, എന്റെ മുമ്പിൽ ഞാൻ മഹർഷിമാർ ആരേയും കാണുന്നില്ല. മനുഷ്യനോ മൃഗമോ എന്നു തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്ത രണ്ടു രൂപങ്ങളാണല്ലോ ഞാൻ കാണുന്നത്. ഒന്നു കരടിപോലെയും ഒന്നു കുരങ്ങുപോലെയും ഇരിക്കുന്നു. ഈ ഭയങ്കരരൂപങ്ങളെ ഞാൻ എങ്ങിനെയാണ് ഭയപ്പെട്ടായി വരിക്കുന്നത്?

(മഹർഷിമാർ അത്യാത്യാത്മാക്കി അരഭൂതപരവശരാകുന്നു. ലജ്ജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു).

അംബരീ:—ശാന്തം, പാപം. നീ എന്താണ് പറയുന്നത്? മഹർഷിമാരായ ഇവരെ ദൃഷ്ടിച്ചാൽ അവരുടെ ഉഗ്രശാപങ്ങൾക്ക് നീ ഇരയാകേക്കുമെന്നു ഓർത്തുകൊൾക! അതുനിമിത്തം നമ്മുടെ വംശത്തിന്നും കൂടി അനന്തം സംഭവിക്കും. അതുകൊണ്ട് അധികം താമസിക്കാതെ വരണാത്മമാലയിട്ട് ഒരാളെ വരിക്കുക.

ശ്രീമതി :—(ആത്മഗതം) ഇതു വലിയ ധർമ്മസങ്കടമായല്ലോ! കരടിയും കുരങ്ങനുമായെന്നു അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇവരെ എങ്ങിനെയാണു ഞാൻ ഭർത്താവായി വരികു ന്നതു്. പരമാർത്ഥം പറയുമ്പോൾ അപ്പനമ്മമാർ കോപിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലയോ, എന്റെ പര ദൈവമേ! ഞാൻ ഇതുവരെ അങ്ങയെ സേവിച്ചതു വ്യർത്ഥമായിട്ടില്ലെങ്കിൽ എന്നെ ഈ ഭൂമിയിൽനിന്നു് രക്ഷിക്കണേ! (പ്രകാശം) അപ്പോ! എന്റെ കണ്ണിനെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുകയാണെങ്കിൽ എനി ക്ക് ഈ കാണുന്നവരെ മാലയിടാൻ മനസ്സുവരുന്നില്ല. അപ്പനമ്മമാർ പരമാർത്ഥം ചോദ്യമാവുന്ന തുമില്ല. ഇതു് എന്തൊരു മറിമായമാണെന്നു് എ നിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞാൻ ഇതുവരെ സേവിച്ചുവന്ന ആ സത്യസ്വരൂപൻ പരമാർത്ഥം വെളിവാക്കട്ടെ— അപ്പോ! ഈ മാല മേല്പോട്ടേക്കറിയാം. ഇതു ആരുടെ കഴുത്തിൽ വീഴുന്നുവോ, അവരെ ഞാൻ ഭർത്താ വായി വരിച്ചുകൊള്ളാം. (ശ്രീമതി മാലയെറിയുന്നു. വിഷ്ണു പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. ആ മാല വിഷ്ണുവിന്റെ കഴുത്തിൽ വീഴുന്നു. എല്ലാവരും അത്ഭുതപ്പെടുന്നു.)

വിഷ്ണു:—ശ്രീമതി! ഒട്ടുംതന്നെ പരിഭ്രമിക്കേണ്ട. നിന്റെ ഇഷ്ടദേവത നിന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുവാനായി തക്കതായ അവസരം കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു.

അതുണ്ടാക്കിത്തന്ന ഈ മഹർഷിമാരെ നമുക്ക് വന്ദിക്കുക. ഹേ നാരദാ! ഹേ പവ്യാതാ! ഇതെന്തു കഥയാണ്? നിങ്ങൾ രണ്ടാളുടെ അപേക്ഷയും ഞാൻ നിറവേറ്റിയിട്ടുണ്ടല്ലോ.

നാരദൻ:—(പരിഭ്രമിച്ചു) അല്ലയോ! സ്വാമിൻ! ഞങ്ങളെ ഇങ്ങിനെ ലോകത്തിന് പരിഹാസപാത്രമാക്കേണ്ടിയിരുന്നില്ല. ഒരു മനുഷ്യനായി ജനിച്ചു, ഇതുവരെ ഞങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുമാതിരി ഒരു സ്രീനിമിത്തം അങ്ങും ദുഃഖിക്കുവാനിടവരട്ടെ!! (എന്ന് ശപിക്കുന്നു.)

വിഷ്ണു:—നാരദന്റെ ശാപം കൂടാതെതന്നെ ഞാൻ മനുഷ്യനായി ജനിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുകയാണ്. രാവണസംഹാരത്തിനായി രാമാവതാരം ചെയ്യാൻ വൈകിയിരിക്കുന്നു. അതിന്നു നാരദന്റെ ശാപം ഒരു കാരണമായിത്തീരുന്നത് എനിക്ക് സന്തോഷം തന്നെയാണ്. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം ചെയ്ത യതീശ്വരന്മാരായ നിങ്ങൾ ഇങ്ങിനെ പ്രാകൃതന്മാരെപ്പോലെ ചാപല്യം കാണിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ മഹർഷിപദത്തിന്നു തന്നെ മാലിന്യം വന്നുചേരുന്നതാണെന്നു നിങ്ങൾ അറിയുന്നില്ലല്ലോ!! അതുകൊണ്ട് ലോകർക്കും നിങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ ഒരു പാഠമായിത്തീരുവാൻ വേണ്ടിയാണ് ഞാൻ ഇത്തരത്തിൽ ഒരു നാടകം അഭിനയിച്ചത്. തപോബലംകൊണ്ട് നിങ്ങൾ ആജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള ആത്മശക്തി നിങ്ങളുടെ ചാപല്യം കൊണ്ട് കുറെ നഷ്ടമായിട്ടുണ്ട്. അതു നിങ്ങൾക്ക് വീണ്ടും സ്വായത്തമാകട്ടെ. (എന്ന് അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.)

മഹർഷിമാർ:—ഞങ്ങളുടെ അവിനയം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണം. അങ്ങയുടെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ട് ആർക്കും അജ്ഞാതങ്ങളെ വീണ്ടും പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ പാഠം ഞങ്ങൾ ഒരിക്കലും മറക്കുന്നതല്ല.

വിഷ്ണു:—നീങ്ങൾ ഉടനെ ദേവലോകത്തേക്കു പോകുക. അവിടെനിന്നു ചോന്നിട്ടു കുറെക്കാലമായല്ലോ.

മഹർഷിമാർ:—വൈകുണ്ഠദേവ! വിജയീഭവ! (ചോകുന്നു)

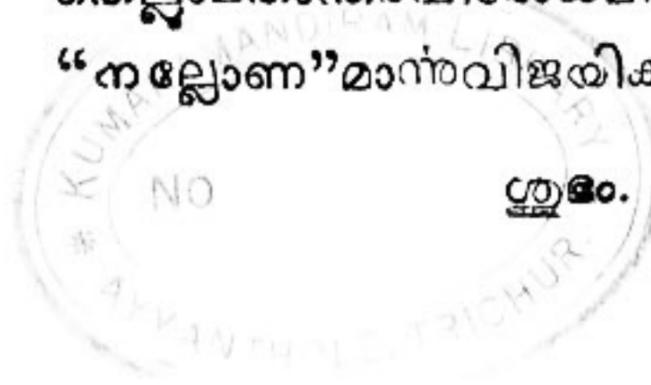
വിഷ്ണു:—ശ്രീമതി! ചിരകാലപ്രാർത്ഥനയായ സുഖങ്ങളെല്ലാം അനുഭവിക്കുവാൻ തയ്യാറാകുക. അംബരീഷാ, മകളെ കാണാൻ ഭാര്യോസമേതം വൈകുണ്ഠത്തിലേക്ക് താമസിയാതെ വന്നുകൊൾക.

അംബരീ:—ഭഗവൻ! അവിടുത്തെ കാരണ്യത്തിന് അപസാനമില്ലല്ലോ.

(വിഷ്ണു ശ്രീമതിയോടു കൂടി വിമാനത്തിലേറി അപ്രത്യക്ഷമാവുന്നു.)

മംഗളം.

“ഐലോവരും ഭൂമി മനസ്സുവമാന്റിട്ടെട്ടെ!
നല്ലാർജനം ഭവനഭ്രഷണമായിട്ടെട്ടെ!
തെല്ലംമതാന്തരവിരോധമിയന്നിടാതെ
“നല്ലോണ”മാൻവിജയിക്ക സഹോദരത്വം.”

ശ്രീഭം.

